

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

Digitalinngortitsineq ingerlatsissutaassaaq

Nuna tamakkerlugu digitalinngortitsinermi
periusissiaq 2014-2017

Siulequt

Nunarput sukkasuumik ineriartortussanngorpoq – nunap iluani nunanilu tamalaani. Suliniutit annertuut pillugit inatsisip akuerineqarneratigut tamatumalu nunarpassuarnut suliffeqarfinnullu soqutiginnilersitsineratigut Kalaallit Nunaannut nutaaliaasumut imminullu napatittumut aqqutissaliorqortoq ilisimavarput.

Ineriartornermi tassani aatsaat taamak pingaartigaaq **digitalinngortitsineq ingerlatsissutissatut** naatsorsuutigineqarnissaa aamma innuttaasut, kattuffiit suliffeqarfiillu – tunuliaqutaasoq pillugu sumilu najugaqarneq apeqquaatinnagit – pitsaanerpaanik naligiimmillu atugaqartinnissaat peqataatinnissaallu pisariaqarpoq.

Paasissutissiineri atororissaarutit qanoq iluaqutiginissaannut tamanna annertuumik piumasaqaateqarpoq – minnerunngitsumillu nalunaarasuartaateqarnerup aaqqissugaanera attaveqaatinut tamarmiusunut eqqarsaatiginera qanoq qulakkiissaneripput, taamaalilluni aningaasaliissutigineqartussat ataavartumik iluaqutigissagsigit.

Digitalinngortitsinerup iluaqutini takutereerpai: allaffissornikkut pappiliatigullu sulineri pisariillisaanerit, aningaasatigut sipaaruteqarnermiit, telemedicinikkut peqqinnissaqarfimmi sulinerit eqaannerulernerisigut pitsaanerulernerisigullu ilaatigut Sullissivikkut innuttaasut oqartussallu akornanni eqaannerusumik inuppalaarnerusumillu attaveqalerneq.

Inuinnaat naalakkersuisooqataalerneru inuiaqatigiit akornanni oqallinnerulernerlu digitalimik atuilersimanermik patsiseqarpoq.

Nunattarnerit apeqquaatinnagit ataqatigiinnermik pilersitsivoq.

Ukiut kingulliit tallimat pissutsit atorneqartut pisarnermisut ingerlaarput, innuttaasut suliffeqarfiillu digitalitigut attaveqatigiinnermut soqutiginninneri ersaripput. Pissutsilli taakku nammineq takkussuutinnagillat.

Ataqatigiissaarinnermik sammisat peqatigiiffiillu akimorlugit tamakku aaqqissuunneqartussaa pput inuiaqatigiit digitalikkut ingerlatsinerit ineriartornermut peqataatinnaraanni. Tamakku ingerlannerini aamma ataqatigiissaarinnermi suliassat allat iluatsinnissaat piumasaqaataapput.

Digitalinngortitsinerup suleqatigiinnerulerneq pisortat suliffeqarfii akimorlugit piumasaqaatit inissippaa - soorlu aamma Nammissorltik Oqartussat kommunillu akornanni suleqatigiinnerunissaq pinngitsoorneqarsinnaajunnaartoq ilaatigullu aamma suliffeqarfiit Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartut suleqatigineqarnissaat pingaaruteqaleraluttuinnassasoq.

Ingerlatsiviit ataasiakkaat oqartussallu akornanni aporfissaasinnaasut atorunnaarsinneqassapput, tunniunneqartartut sullissinerit assigiiaarsinnerulerlugit, atoriaannanngortillugit atuisumullu paasiuminartunngortillugit.

Digitalinngortitsinikkut ingerlatsissutigalugu peqqinnissaqarfik nukittorsassavarput, taamaalilluni innuttaasut tamarmik sumiluunniit najugaqaraluarunik peqqinnissakkut qaffasinnerpaamik sullinneqarsinnaaleqqullugit.

Ilinniartitaanerup iluani IT-qarnerup atugaanera annertusassavarput fagini ataasiakkaajusuni aqutsinermik pingaartitsinikkut, ilinniartitsisunik piginnaatitsinikkut aamma pineqartut iluani ilinniartitaanermi sakkussat pioreersuni. Taamaaliornikkut siunissami aqutsissusut pilersinneqarnissaannut tuniseqataasaaqtaamaaliornikkullu inuusuttut qajannaatumik ullutsinnut suliffeqarfiusunut ilinniartitaasinnaalissammata.

Digitalimut tunngasumik ataqatigiissaarineq inuiaqatigiinni nutaanngorsaanerimik ammaassisinnaavoq. Digitalitigut siulersuinerup assersuutigalugu pilersitsinerit tunngasunik suliffeqarfiit, inuinnaat akornanni katinngarfinnut, digitalimik katersortarfinnut, onlinemik ilinniartitsineri taavalu digitalimik sulissussinerimik neqeroorutitut tunngasunut suliffissanik pilersitsisinnaasoqalissammata.

Digitalinngortitsineri periusissaq 2014-2017-mi digitalinngortitsinerup ingerlateqqinneranut anguniakkat aalajangersarneqarput, taamaalilluni naalagaaffimmut nutaalamut imminullu napatittumut tunngaviumik siuariartornermik, atugarissaarnermik inuttullu ineriartornermik pilersitsisoqarsinnaalluni.

Andreas Uldum

Aningaasaqarnermut Aatsitassaqarnermullu Naalakkersuisoq

Imai

Inuiaqatigiit aningaasaqarnerat tatisimaneqarpoq	qupp 4
Digitalikkut tunngaviit pingaarutillit	qupp 5
IKT-imiit digitalinngortitsinermut	qupp 6
Sammissaq 1 Internetti annertunerusoq akikinerusorlu	qupp 7
Sammissaq 2 Paasissutissat tunngaviusut nutarterneri	qupp 9
Sammissaq 3 Pisortanit ingerlatat pisariitsut, ingerlalluartut ataqatigiissakkallu	qupp 11
Sammissaq 4 Digitalikkut ilinniartitaaneq piginnaasallu	qupp 13
Sammissaq 5 Peqqinneq kikkunnut tamanut	qupp 15
Sammissaq 6 Nutaaliorneq aningaasaliinerillu	qupp 17
Sukangasuumik aqutsineq pisariaqarpoq	qupp 19
Pingaarnersiuneq ilisimasanillu avitseqatigiinneq	qupp 20

Inuiaqatigiit aningaasaqarnerat tatisimaneqartoq

Pisortaqarfinni missingersuutit ilungersunartumik tatisimaneqaleraluttuinnarput. Utoqqaat amerliartuinnarnerisigut inuusuttullu ikiliartuinnarnerisigut innuttaasullu katitigaanerisa allanngornerat kiisalu isumaginninnikkut aningaasartuutit qaffanneri pissutigalugit naatsorsuutigineqarpoq ukiuni qilikkaani tullingguuttuni amigartoorneq annertullunilu annertusuartuinnassasoq, soorlu takussutissiaq 1-imi missiliuut takuneqarsinnaasoq.

Sammivinnit suli amerlanernit tatisimannittoqarpoq. Inuusuttut nunanut allamukarlutik aallartarput. Kommunit nunaqarfii illoqarfiillu annerit akornanni nuttarneq ingerlanneqarpoq. Inuiaqatigiit nunanit allanit piginnaasanik pisariaqartitsipput, nunattalu (siammasissutut) inissisimamera pissutigalugu suleqatigiinnissaq aamma nunaqarfii, kommunit aamma Namminersorlutik Oqartussat akornanni annertuumik ingerlatsinikkut iluanaaruteqarnissaq sapernarsisillugu.

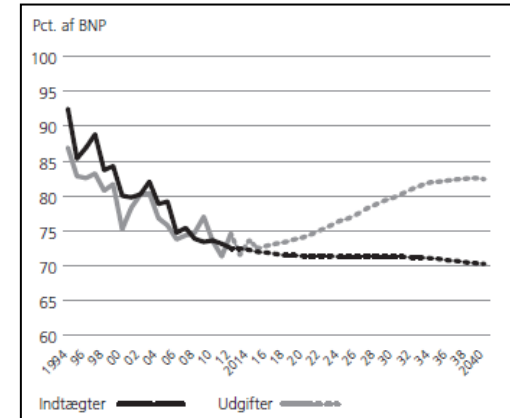
Digitalingortitsineq siumukartitsisuusinnaavoq ineriartornermik eqqortumik sammiveqalersitsisoq, tasanili naatsorsuutigineqarluni innuttaasunut suliffeqarfinnullu tamanut pitsaanequmik akikinnerusumillu internettikkut atassutit ataveqaatit tunngaviusut inissinneqarneri.

Taamaattoqanngippat isorliunerusut digitalingortitsinermit katataasussaassapput. Nunaqarfii illoqarfiillu anginerusut akornanni qunneq itinerulissaaq. Isorliunerusut aningaasarsiornikkut siuariartorfiusuniit nunarsuarmioqatigiillu ilisimasatigut avitseqatigiinnerannit avissaartinneqassapput – assigiiarnerusumik kikkullu tamat oqartussaaqataaffigisaannik ineriartornermi pinngitsoorneqarsinnaanngitsoq.

Kikkut tamat oqartussaaqataaneranni inuerukkiartorneq suli annertunerusumik oqimaaqatigiinninnerlu sakkortusassavaa, tassa inuusuttut isorliunerusuni digitaleqarfiiunngitsumi najugaqarusussanngimmata.

Peqatigisaanik isorliunerusuni kommunit peqqinnisaqarfillu inuit sulinerannit akunnernik atuinerannik sipaaruteqarsinnaammata aamma innuttaasunik atugarissaarnikkut innuttaasunik pisariaqartitsisunik sullissinermi assartuinnermut akisuumut pisariusumullu sipaaruteqartoqarsinnaalissammat.

Pisortat digitalingortitsinerannut pitsaasumik suleriaaseqarneq OECD-mi nunat tunngavii malillugit Kalaallit Nunaat sulisinnaalissammat taamaallilluni internettikkut mobilikkullu atassuteqarluarsinaaneq pisariaqarluinnarpoq, naalagaaffittut naligiimmik imminullu napatilluni namminersortuuneq politikkikkut annertuumik anguniagaasorlu naammassineqarsinnaalissamata.

Takussutissiaq 1: Kalaallit Nunaata 2040-p tungaanut aningaasarsiornikkut ineriartornissaanik eqqoriaaneq. Tigusiffik: Naatsorsueqqissaartarfik aamma Kalaallit Nunaata Aningaasarsiornera pillugu Siunnersuisoqatigiit

Digitalikkut tunngaviit pingaarutillit

Digitalinngortitsineq ingerlanniartuunilu nunani tamalaani "pitsaanerpaamik suleriaaseqarneq" periusissiami aallaavigineqarpoq. Pisortat digitalinngortitsinerannut OECD-p tunngavii qulit Digitalinngortitsinermit periusissiami tunngavigineqarput.

Tunngavik 1

Paasiuminartuuneq, ammaneq peqataasitsinerlu annertusillugit

Innuttaasut, suliffeqarfiit, tusagassiorlut, politikerit il.il. Digitalinngortitsinermit Aqutsisoqarfiup nittartagaani digitalikkut suliniutit atuarsinnaavaat.

Aammattaq apersuisoqarneratigut naammagisimaa-rinninnermik misissuineratigut innuttaasut suliffe-qafiillu ilanngunneqassapput. Videokkut tunngavik, ilaatigut kikkut tamat oqartussaaqataallutik oqaloqatigiinnermik annertusisitsisussaq aamma nunaqarfiit illoqarfiillu akornanni ataqatigiinnermik pilersitsisussaq tassaavoq periusissiami salliutilluarneqartut suliniutit ilaat.

Tunngavik 2

Soqutigisaqatigiippasuit akornanni suleqa-taanissamut peqataanissamullu kaammattuineq

Suliatigut oqalliffimmik pilersitsisoqarsimavoq, assersuutigalugu Digitalinngortitsinermit Aqutsisoqarfimmi naapeqatigiipallassinnaanermik aqqissuussinerit.

Peqatigiiffik Qissartoq, Digitalinngortitsinermit Aqutsisoqarfiup siullittaasuuffigisaa, Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiortuni aamma pisortat ingerlataqarfiini suliatigut inuttullu immikkoor-titerisoqanngitsumik ilisimasanik avitseqate-garnissamik digitalinngortitsinermillu suliaqarpoq.

Tunngavik 3

Digitalikkut kiffartuussinerlut tatiginninneq sakkortusiniarlugu pissutsit eqqortut pilersikkut

Digitalinngortitsinermit atatillugu IT isumannaatsoq, inatsisitigut toqqammavii atassuteqaatillu suliniutini salliutinneqarput.

Tunngavik 4

Pisortat ingerlataqarfiinut naalakkersuisut periusissiaannik akuersineq

Naalakkersuisooqatigiit 2014 -18 isumaqatigiissutaanni pisortat ingerlataqarfiinut siunertat arlallit nassuiarneqarput aamma "Namminersorlutik Oqartussat kommunillu akornanni suleqatigiinnissamut isumaqatigiissut pillugu nassuiaammi" anguniakkat taakku piviusunngortinnissaat ilaallutik. Digitalinngortitsinermit periusissiap isumaqatigiissutit taakku marluk tapersersorpai.

Tunngavik 5

Aqutsisuniit politikikkullu tapersersorneqarnissaq isumagiuk

Naalakkersuisut periusissiaq tassanilu suliniutit akuerivaat.

Periusissiaq tassanilu suliniutit Namminersorlutik Oqartussani naalakkersuisoqarfinni pisortaniit tunngavilerneqarput, kommuniniillu aamma KANUKOKA-mi pisortat qullersat FOIS-imi (Pisortat ataatsimoorlutik IT-mi aqutsisoqatigiivi) sulinermit sunnerneqarlutik.

Naliliineq allaaserineqassaaq aamma sulinermit ingerlataqartunit nassuiarneqarluni, tassanimi digitalinngortitsineq toqqaannartumik iluanaaruteqarfiummat, aamma Namminersorlutik Oqartussani kommuninilu qullersat allanngortitsinerit – IT atorlugu atornaguluunniit - aqqissuussaanneri suliffeqarfiit ataasiakkaat allannguinermi pisuunngujallatitsinerannut akisussaasuullutik.

Digitalikkut tunngaviit pingaarutillit

Tunngavik 6

Aaqqissuusaanikkut aqutsinikkullu toqqam-mavinnik sunniuteqarluartunik pilersitsineq

Ataatsimoorluni Pisortat Suliniutaat pilersaarutininik iluatsitsilluartunik pilersitsinissamat aaqqissuussinermi aqutsinermilu tunngavinnik imaqarpoq.

Tunngavik 7

IT-mi suliniutinik pilersaarutip tamarmiusup nassuiarneqarneranik (business case atorlugu) aalajangersaaneq

Pilersaarutip tamarmiusup nassuiarneqarnera Ataatsimoorluni Pisortat Suliniutaannut ilaavoq KANUKOKA-p, kommunit aamma Namminersorlutik Oqartussat akornanni suleqatigiinnermi ineriartortitsisutut, aamma Prince2-mi naleqqussakkamik aallaaveqarpoq. Pilersaarutip tamarmiusup nassuiarneqarnera (businesscase) suliniut aallartinniarlugu, aqunniarlugu nalilersorniarlugulu aalajangiinissamat tunngavimmut ilaavoq.

Tunngavik 8

Aqutsinermi atuutsinneqalerneranilu malinnaatitsinermilu suliffeqarfimmi piginnaasaq nukittorsarneqarli

Digitalinngortitsinermut Aqutsisoqarfik pikkorissaanikkut nalilersuinikkullu aqutsisoqatigiit sulinerannut naleqqiullugu piginnaasat kivinneqarnissaannik suliaqarpoq.

Tamatuma saniatigut Pilersaarutip tamarmiusup nassuiarneqarneranik sunniutinik uuttuinnermik suliaqartoqarpoq, aamma Digitalinngortitsinermut Aqutsisoqarfik suliniutinik nalilersuisarpoq.

Tunngavik 9

Periusissiami aalajangiinerit isiginiarneqarlik

Suliniutini digitalinngortitsinermi suliniutit ilaattut iluanaarutip piviusunngortinnissaat ilusilersornerilu suliarineqarput.

Tunngavik 10

Inatsisitigut toqqammaviit misissorlugit nutarterlugillu allannguinnerit naleqqussarlugit

Internettikkut aaqqiinerit assersuutigalugu Digital postip atulersinneqarnissaanut inatsisit nutarterneqarput.

PAT-imiit digitalinngortitsinermut

PAT tassaavoq uuminnga naalisaaneq Paasissutissiineq, Atassuteqarneq aamma Teknologii, IT-mik isiginnittoq, illuanilu Digitalinngortitsinermut periusissiami uku pingasut pingaartinneqarlutik isiginiarneqarput: Inuit, Suliap ingerlanera aamma Tunisassiat.

Periusissiaq digitalinngortitsineq inuit pissutsillu pillugit annerusumik sammeneqarnerinik paasinninniffiuvoq. IT kisimiilluni nalilinnik pilersuisinnaanngilaq.

Digitalinngortitsinermut periusissiamiippat "PAT-mut periusissiaq 2011-15"-miit PAT-imut siusinnerusukkat suliniutit kiisalu arlallit allat nutaat.

Digitalinngortitsinermut periusissiami siunertaq

Digitalinngortitsineq iluanaarutininik pilersitsissaaq aamma ingerlatsinikkut ineriartortitsinermik ingerlatsinermillu tapersersuissalluni.

Digitalinngortitsinermut periusissiaq tassaavoq toqqammavik ataatsimoorussaq qanoq pisoqarnissaanik allaaserinnittoq.

Iluanaarutit pisussaaffiusumik suleqatigiinnerunikkut aamma nutaaliernerup annertunerusumik pingaartinneqarput pivirusunngortinneqassapput.

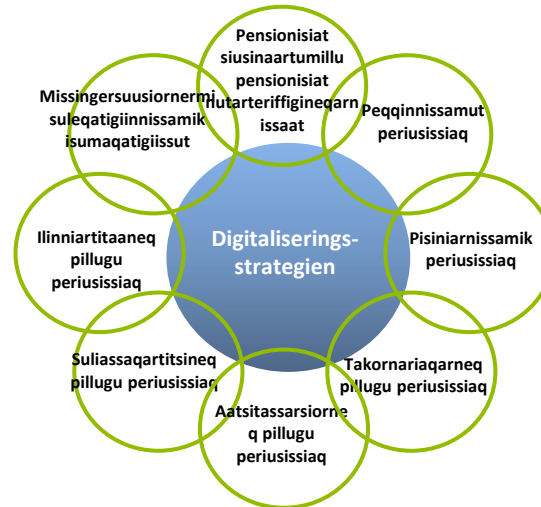
Naalakkersuisooqatiginnermut isumaqatigiisummi politikikkut pingaarnersiunerit periusissiami sammisani arfinilinni takuneqarsinnaapput. Suliniutitut allaaserineqarlutillu pivirusunngortinneqarput, tamarmik immikkut sunniutaat uuttorneqarsinnaallutik. Inuiaqatigiini teknologikkullu pissutsit sulinerup ingerlaarneranut iluissutissanik toqqaanermut sunniuteqarput.

Periusissiami matumani IT atorlugu silarsuaq isiginngilarput, akerlianilli pineqarluni allanngornerni aningaasaliinerni tamani pingaartitanik pilersitsisinnaassuserput pineqarluni – IT-mik imaqarpata imaqqanngikkaluarpataluunniit. Periusissiaq taamaattumik neriorsuummi ataatsimi oqaatigineqarsinnaavoq:

"Neriorsuutigaarput allannguineri aningaasaliinerni tamani innuttaasunut, suliffeqarfinnut sulisunullu nalilinnik pilersitsinerit amerlanerulersinneqarnissaat ullut tamaasa sulissutigissallutigu – IT atorlugu atornaguluunniit."

Periusissianut allanut atanera

Digitalinngortitsinermut periusissiaq kisimiinngilaq, allanullu atatillugu periusissiani allani anguniakkat ilaasa angunissaannut sakkussaalluni. Tamanna imatut titartarneqarsinnaavoq:

Sunniutaanik uuttuineq

Digitalinngortitsinermi periusissiap sunniutai Naalakkersuisunit uuttorneqarsinnaassapput. Periusissiami sammisanut ataasiakkaanut tamanut toqqaannartumik sunniutini uuttuineri aqutsisunit politikinerinilu akisussaasunit erseqqissarneqartussat iluanaaruteqarfiusut arlallit nassuiarneqarsimapput.

Sunniutinik uuttuinerit aalajangersimasut nassuiarnissaat pisortat akisussaasut suliassaraat, tassami aamma taakku anguniakkat anguneqarnissaannut akisussaasseuqarmata. Iluanaarutit angunissaannut taamatut sukangasuumik isiginninniarneq inuiaqatigiit aningaasarsiornikkut unamminartuunut atatillugu isigineqassaaq.

Siumut sammisumik periusissiami sunniutinik uuttuinerit, pivirusunngortitsinerit nutarterinerillu naapertorlugit malinnaaffigineqassapput. Soorlu aamma sunniutinik uuttuineq naalakkersuisoqarfinni pisortanut nalunaarusiorneqassasut.

Aningaasalersuineq

Suliniutit akornanni agguarneqartussanik Aningaasanut inatsimmi ukiumut immikkoortitat 10 mio. koruuniupput. Suliniutit ilai suliaqarfinni immikkoortuni sunniutinik angusaqarfiusussani ilaatigut aningaasalersorneqarput. Aningaasalersuineq naalakkersuisoqarfinni pisortanik aqunneqarput.

Aallartisarneqartut avatitsinnit aningaasalersorneqarsinnaapput soorlu aningaasaateqarfinniit, Pisortat-Namminersortut-Suleqatigiiffiit/ Ineriartortitsinikkut il.il. Pilersaarummik ingerlatsisup akisussaaffigaa qanoq aningaasalersorneqarsinnaanissaa.

Sammissaq 1

Internetti annertunerusoq akikinnerusorlu

Naalakkersuisooqatigiinnissamut isumaqatigiissummit takuneqarsinnaavoq annertunerusumik akikinnerusumillu nalunaarasuartaatikkut atassuteqarneq innuttaasunut suliffeqarfinnullu politikikkut anguniagaasoq. Ilaatigut ammanerulerneq nutaaliornermik tunisassianillu nutaanik pilersitsisimavoq – kisianni annerusumik illoqarfinni immap naqqatigut kabelimut atassuteqarfiusuni.

Ammanerulernermik ingerlatsineq nanginneqassaaq. Equngalersitsingitsumik nuna ataqatigiissinneqassaaq, illoqarfinnilu nunaqarfinnilu innuttaasut tamarmik nalunaarasuartaateqarnikkut kiffartuussinernut tunngaviusunut atassusernissaat qulakkeerneqassaaq, inuiaqatigiinni kikkut tamarmik peqataalersinnaallutik.

Mannakkut pissutsit siuariatornermut aporfiusut inuussutissarsiortunit arlaleriarluni uparuarneqartarnikuupput. Nalunaarasuartaateqarnermut tunngasuni niuernerneq ingerlataqartut ingerlatsinerit nutaat ineriartortinnissaannut periarfissanik ujartuisarput piumasaqarlutik. Innuttaasoq nunarsuarmioqatigiinnut annertunerusumik ilaalenissamut piumasaqarpoq.

Inatsitigut toqqammavigisat inissinneqassapput, nunamilu tamarmi sunniuteqarluartumik nalunaarasuartaatikkut aqqqissuussinermut aningaasalersuinerneq ineriartortitsinermillu qulakkeerisumik politikikkut aalajangiisoqassalluni – aamma nalunaarasuartaatikkut neqerooruteqartut niuernikkut assigiimmik isersinnaalissapput.

Nalunaarasuartaateqarnikkut aqqqissugaaneq ingerlalluortoq digitalingortitsinermut periusissiami sammisani arfinilinni – soorlu takussutissiaq 2-mi takutinneqartuni – iluanaarutit pilersaarutaasut angunissaannut tunngaviulluinnarpoq.

Pisortat ingerlataqarfiinut aningaasaqarnikkut iluanaarutissat annertuut isorliunerusuni inissisimapput, tassani niuernerneq ingerlataqartut attaveqaatini aningaasaliinikkut imaasiallaannarlutik aningaasatigut iluanaaruteqarsinnaanatik. Taamaattumik soqutigisaqatigiit akornanni aningaasalersuinnissamut aqqqissuussinermik nutaanik politikereq aalajangersaassapput.

Siunertaq tassaavoq siuaruarsimanerup, piginnaasap sukkassutsillu suli annertusarnissaat – atuisunut akinut appasissunut. Peqatigisaanik pilersuisut aqqqinermik nutaaliaasunik isiginninnerat akitigut isumaqatigiissutit sakkortunerulersissavaat.

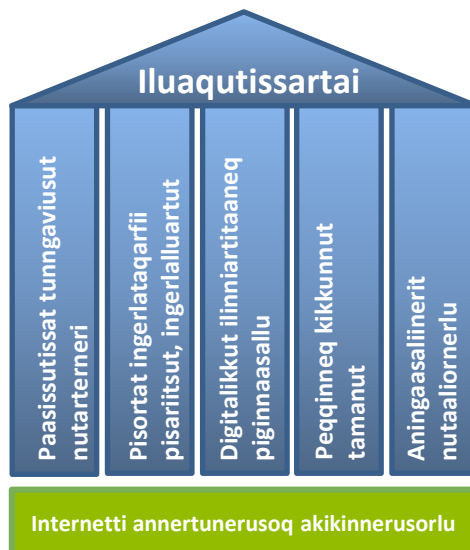
Paasissutissat aamma internettikkut atassutit sukkanerusut inuiaqatigiinni nutaaliornernut ammaassissapput. Tamanna assersuutigalugu tassaasinnaavoq digitalikkut aallarnisaasut suliffeqarfiit, inuttut ataatsimoorfiit, digitalikkut katersortarfiit, internettikkut toqqaannartumik atuartsinermik malinnaaneq aamma digitalikkut sullissinermik neqeroorutit, siuariarnermik suliffinnillu nutaanik pilersitsisut.

Nunarsuup digitalikkut allangortitsinermi Kalaallit Nunaata naalagaaffittut siuarsimasunnornissaannut atortorissaarutinik nutaanik iluaqateqarsinnaaneq aalajangiisuulluinnarpoq.

Inuiaqatigiit nikisinnissaannut asseqanngitsumik periarfissaqarpugut – kikkut tamarmik piareersimapput. Nunani tamalaani misilittakkanik ilikkagaqarnikkut ineriartornermi aqqusaagassat arlalissuit qaangersinnaavagut.

*Internettimut
nunarsuarmioqatigiinnullu
attaveqarnissamut isersinnaaneq
inuttut pisinnaatitaaffiuvoq*

Takussutissiaq 2: Periusissiap nalunaarasuartaateqarnerup aqqqissuussaaneramik pisariaqatitsitigineramik takussutissiaq

Suliniutit

Internetti annertunerusoq

Nalunaarasuartaatitigut atassuteqaatit anner-tunerusut akikinnerusullu pillugit Naalakkersuisut aalajangiinerat nalunaarasuartaateqarnermut tunngasuni toqqammavinni piviusunngor-tinneqassaaq.

Siunissamut mobiltelefoninut aamma internettimut toqqammaviit anguniakkallu pillugit politikikkut aalajangiisoqarnissaanut isummernissamut tunngavissioqassaaq. Isummernissamut tunngavissiamiissaaq akuersissuteqartumut piginnittup periusissiaa, ammanerulersitsinermut toqqammaviit, aningaasalersuinissat kiisalu naleqqussaannermi periusissat.

Arlalinnik misissueqqissaartoqassaaq tassunga ilanngullugu nalunaarasuartaateqarnermut tunngasuni siunissami ilusissap piukkunnar-sarnissaanut inuiaqatigiinnut akilersinnaassutsimik misissuineq.

Pisortat pisariaqartitaannik misissuineq

Anguniagaq tassaavoq periusissiami suliniutit iluatsinnissaannut tunngavittut piffissap periusissiaqarfiup aallartinnissa Mbit-it pissarsiarineqalersinnaanissaa. Akulikissuseq aamma piginnaasatigut pisariaqartitsineq periusissiami suliniutit atulersinneri naapertorlugit qaffakkiartorput aamma innuttaasunut suliffeqarfinnullu digitalikkut sullissinerit amerliartorlutik.

Naleqqussaannermi atortut

Niuerfinnik misissuinerit akinillu misissuinerit naleqqussaannermi atortut eqqortut ineriartornissaannut tunngavittut naammassineqassapput – aamma niuerfiit eqqortumut sammivimmut ingerlanissaat qulakkeerlugu.

Nalunaarasuartaateqarinnik naleqqussaannermi oqartussani naleqqussaannerit atulersinneqassapput.

Piginnaasap pitsaanerusemumik atorreqarnera

Immap naqqatigut kabeli aqqtugalugu nunarsuarmut avatitsinnut atassuteqaammi piginnaasamik atunngitsumik peqarpoq.

Piginnaasap atorreqassaaq niuernerpalaartumik tunisaqarinnik aamma ingerlatsinernik nutaanik pilersitsisoqarneratigut.

Periusissiami sammisaq 1-ip "Internetti annertunerusoq akikinnerusorlu" pitsaaqutissaanik uuttuut

Annertunerusemumik siaruarerineq. Innuttaasut 80 %-ii 2018 naatinngagu angerlarsimaffimmi Internet-imik attaveqassapput. 2018 naanngitsoq sukkatsisaanerit:

- Innuttaasut 80 %-ii download-erinissamik minnerpaamik 30 Mbit/s-mik periarfissaqassapput.
- Innuttaasut 100 %-ii download-erinissamik minnerpaamik 10 Mbit/s-mik periarfissaqassapput.
- Suliffeqarfiit illoqarfinni imaatigut kabelilinni 1.000 Mbit/s tikillugu periarfissaqassapput.
- Suliffeqarfiit illoqarfinni radiumut sakkortusaaveqarfinni 100 Mbit/s tikillugu periarfissaqassapput.
- Suliffeqarfiit illoqarfinni satellit aqqtugalugu attavilinni 10 Mbit/s tikillugu periarfissaqassapput.

- Immap naqqatigut kabelip piginnaasaanik annertunerusemumik tuniniaaneq
- Aningaasarsiorfissat nutaat amerlanerit
- Unammillernerimut, attaveqaatinik ineriartortitsinissamut periarfissanut periusissiaqarfinnullu allanik digitalinngortitsinerinissamut iluaqutaasussamik tunngaviusumik atugassarititaasunik qulakkeerineq.

Sammisaq 2

Paasissutissat tunngaviusut nutarterneri

Paasissutissat tunngaviusut suuppat?

Paasissutissat tunngaviusut tassaapput paasissutissat pisortat ingerlatsineranni paasissutissat tunngaviusut:

- Illut pigisat, inissiat, illuutit aamma najukkat
- Inuit kinaassusii, najugaat ilaqutariissusiilu
- Suliffeqarfiit inuillu taakkunani pingaarutillit
- Innuttaasut aningaasarsiaat, aningaasaataat ilinniagaallu
- Nunap assingi pillugit paasissutissat, nunap pissusii, avatangiisit il.il.

Allaffimmiit allaffimmut nammineq aggertarneq, saaffigisassani kinguleriiaarpasuit aamma sulianik suliarinnittartunut naammaginngitsumik sivirusumik utaqqisarnerit.

Pisortat allaffeqarfiini akornuterpassuit kikkut tamarmik nalunnigilaat, ingerlatsiviit assigiinngitsut nammineq nalunaarsuiffeqarlutik suleriaaseqarlutillu – taakkulu akornanni paasissutissanik paarlaasseqatigiittoqarneq jorluni.

Sunniuteqarluartumik aqutsineq isumannaatsumillu atassuteqarneq

Suliffinni assigiinngitsuni paasissutissanik paarlaasseqatigiinneq ajornannginnerusaaq – innuttaasut suliffeqarfiillu paasissutissanik assigiinnik arlaleriarlutik tunniussisarunnaarlutik. Aamma paasissutissanik atorfissaqartitanik nassaarnissaq ajornannginnerulerluni.

Paasissutissat tunngaviusut pingaarnerit soorlu inuup normua (CPR), suliffeqarfiup normua (GER) kiisalu nunamut tunngasut paasissutissat (assersuutigalugu najugaqarfik pillugu paasissutissat) nakkutigineqassapput Paasissutissat tunngaviusut eqqortuuneri ajornanngitsumillu pissarsiarineqarsinnaaneri pillugit pisortat kinguneqarluartumik aqutsinerat digitalinngortitsinerup annertusinissaanut pingaarluinnarpoq.

Inuk pillugu paasissutissat pillugit inatsimmi nutaami peqqinnissakkut paasissutissat allallu inuk pillugu paasissutissat allaffeqarfinni assigiinngitsuni atorineqarsinnaanerannik qulakkeerneqassaaq inuup nammineq inuuneqarnera akornusersunnigkka-luarlugu.

Pisortani oqartussat akornanni suleqatigiinnerup innuttaasunut suliffeqarfinnullu pitsaanerusumik sunniuteqarluarnerusumillu sullissineq qulakkiissavaa.

Nunami soqutiginninnerup annertusiarturnera aamma digitalinngortitsinerup annertusinera internettikut pinerluuteqarsinnaaneq aamma paasissutissat isumannaatsuunerinut allat pilersaarutipiloqarsinnaalernerinut annertusivaat.

Taamaattumik isumannaallisaaanermi amigaateqarpat kingunerluutaasinnaasut annertusiarturnarput. Paasissutissat isumannaatsuunerat taamaattumik nukittorsarneqassaaq, taamaalluni suliffeqarfiit innuttaasullu niuernerme isertuussanik inummullu mianernartunik paasissutissanik kalerriussinernut qulakkeerisnaanerat periarfissinneqassalluni.

Ajutoortoqassagaluarpat, annertuumillu aserortoqarluni, paasissutissat isertuussasat kalerriunneqarpata, nalunaarsukkat annaaneqarpata imaluunniit digitalikkut saassussisoqarluni, ajoqusernerit sapinngisamik sukkanerpaamik killeqartinniarlugit upalungaarsimanissaq pisariaqarpoq.

Digitalinngortitsinermut tunngavik isumannaatsuusaaq.

Suliniutit

Pisortat nalunaarsugaannik nutarterineq

Najukkami nunap iluani ineriartortitsineq, inuup imminik suliffeqarfiillu pillugit paasissutissanik pigisaasa pitsaannerusumik sukkannerusumillu nassiussuinermi "agguaaassisumik" ineriartortitsineq qulakkeerneqassaaq.

Suli annertunerusumik pitsaalluinnartumillu paasissutissat tunngaviusut qulakkeerne-qassapput paasissutissat assilisat anniki-llisinnerisigut aammalu paasissutissat ajornannginnerusumik malinnaatinneqarsinn-aanerininut. Tamannalu pissaaq paasissutissanik atueqqinnermi paasissutissat tunngaviusut akimorlugit.

Periussissiami sammisaq 2-p "Paasissutissat tunngaviusut nutarterneri" pitsaaqtissanik uuttuut

- Nalunaarsuinissaq pillugu ilitsersuutit ikinnerusut
- Najukkami nunap iluani ineriartortitsinermik pilersitsineq
- Oqartussaasut akornanni paasissutissanik tunioraattarneq pillugu isumaqatigiissummik aqqqissuussineq
- IT-p isumannaatsuunissaanik akornusiinerit ikinnerusut
- IIN-imik atuineq minnerusooq
- Inuit nalunaarsorneqarfianni paasissutissanik katersiviit arfineq-marluusut ataasiinnanngortinneqarnerat
- Najukkanik nalunaarsuiffimmik ataatsimik pilersitsineq
- Nunamut tunngasunik paasissutissat sumut atornerqarnissaannik anguniakkat

Maannamut suliffeqarfinnik nalunaarsuisarneq teknikkikkut, atorsinnaassutsimigut inatsisitigullu ullutsinnut naleqqutinngitsutut nalilerneqarpoq. Taamaammat **piaartumik** suliffeqarfiit nalunaarsorneqartarnerinut atugassamik iluarsiissoqartariaqarpoq, maannamut pigineqartumit suliffeqarfiit nalunaarsorneqarne-rinut atugassiamik (GER)-imit Kalaallit Nunaannik silarsuullu sinneranik pigineqartumit suliffeqarfiit nalunaarsorneqar-fiusumit pitsaannerusumik attaveqartitsisinnaasumik.

Nunanit allanit suliffeqarfiit amerliartorneri pissutigalugit pisariitsumik suliffeqarfiit nalunaar-sorneqartarnerisa pimoorunneqarnerunissaa pisariaqalernikuuvoq.

Assigiinngitsunut arlaqartunut atatillugu pingaar-tilerujussuuvoq qanoq sanaartukkat annertutigineri ilisimassallugu. Taamaammat maannamut illut normui illut pioreersut sanaartukkallu ataatsimut nalunaarsorneqarnerinut tunngavigneqassapput. Nunamut tunngasut paasissutissat ilusilersukkat ullumikkut pioreerput taakkulu innutaasunik suliffeqarfinnillu sullissineri peqataatitsinikkut ineriartortinneqassapput.

Nunamut tunngasunik paasissutissani periarfissat digitalinngortitsinermi suliniutini ilanngullugit eqqarsaatigineqassapput, assersuutigalugu najugaqarfinnik nalunaarsuiffimmik ineriartortitsi-nermi aqqqissugaasumik nunamut tunngasunik paasissutissanik (NunaGIS), taakkununggalu innuttaasunik sullissineri suliffeqarfinnillu sullissinerit ineriartortitsinermut tapertaassaaq, pilersaarusionermut ataqatigiissaarinerimullu ilaalersinneqassallutik.

Annertuumik ingerlatsinermiit sunniutit anginerpaat qulakkeerniarlugit aamma digitalikkut aqqiinerit ataatsimut eqqarsaatigi-niarlugit immikkoortoq digitalinngortitsilluni sulinerimut qaninnerulersinneqassaaq.

Paasissutissat isumannaatsuunerinik isiginnineq

Pisortani sulisuni, IT pillugu suliniutini aamma IT-nik pilersuisuni paasissutissanik isumannaallisaanermik ilisimasaqarneq annertusinneqassaaq, paasissutissat tunngaviusut allallu atornerlunneqatqanagit. Taassumap iluani sammisat amerlineqassapput.

Inuk pillugu paasissutissanut toqqammaviit

Inummut mianernartunik paasissutissanik passus-inermut inatsisitigut toqqammaviit nuna tamakker-lugu inatsimmi nutaami nutarterneqassapput, oqartussat akornanni paasissutissanik mianernartunik paarlaaseqatigiittarneq millisinneqassaaq. Taamaaliornikkut innutaasut pisinnaatitaaffii qulakkeerneqassallutik, aamma digitalinngortitsineq innutaasut suliffeqarfiillu pisariaqartitaat naapertoræugit ingerlassaaq.

Sammiivik 3

Pisortat ingerlataqarfiat pisariittoq, ingerlalluartoq ataqatigiissorlu

Peqqinnissaqarfimmi sulisumik imaluunniit sulianik suliarinnittumik oqaloqateqarniarluni illoqarfimmut anginerusumut ingerlassagaanni, peqqinnissakkut ajornartorsiut suliaritinniarlugu imaluunniit akileraartarnermi akiliutini kukkuneq paasiniaarlugu suliassaq naammassiuminaassinnaasarpog.

Tamannali iluatsikkaangat oqaatsitigut aporfik paatsuuinernut kukkunerullu nutaanik pissutaasinnaasarpog.

Innuttaasut suliffeqarfimmi assigiimmik atugarissaar-nissaannut aamma oqaatsit najugaqarfigisarlugu apeqqutaatinnagit, pisortanit assigiissaakkamik sullinneqarnissaannut nunami sumiinneq aporfussanngilaq.

Kalaallit oqaasii suli annertunerusumik aallunne-qassapput, tassunga ilanngullugu pisortat ataatsimoorlutik nutserinermi sakkoqarnerisigut allaffeqarfimmi nukittorsaaneq ingerlanneqassaaq. Kalaallit oqaasiinik assigiissaaraluni nalinginnaasumik atugaanerulernissaannik sulineq taamaattumik ingerlateqqinneqassaaq.

Assigiissarneqartumik sullissinerik neqeroorute-qarnissamut tunngavigisassat ilaat tassaavoq Namminersorlutik Oqartussat aamma kommunit aningaasatigut aqutsinermik aamma pisortat paasissutissiisarnerannik ataatsimoorussamik aaqqissuussaqaalernissaat. Aaqqissuussinerup ataatsimoorussap pisortat suliffiisa akornanni paasissutissanik paarlaasseqatigiitarnaq pitsaanerulersissavaa taamaalillunilu digitalikkut ingerlatsinerup sunniuteqarluartup ineriartortinni-ssaa tapersorsorneqarluni – soorlu

aamma pitsaanerusumik pilersaarusiornissamut aqutsinissamullu tunngavissisoqassasoq.

Taamatut isorartutigisumiilluni videokkut atassuteqarneq iluaqutissarpassuaqarpoq.

Kommunit annertuumik sulianik suliarinnittarput, suliati ilai videokkut saaffiginnikkut sukkanerusumik naammassineqarsinnaapput. Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik innuttaasunik suliffeqarfimmi arlalitsigut sulianik ingerlataqarpoq, video atorlugu atassuteqarneq illuatungeriinnut tamanut iluaqusiinnaavoq.

Video atorlugu ataatsimiinermi tunngavik aamma politikerit innuttaasullu kikkut tamat oqartussaaqataallutik oqaloqatigiinneranni atornerqarsinnaavoq – paasissutissiilluni ataatsimiinerni, oqaloqatigiilluni ataatsimiinerni aamma tusarniaalluni ataatsimiinerni.

Naalakkersuisut kiffartuunneranni maannakkut allaffissornikkut ingerlatseriaatsit pisariusorujussuupput. Taamaattumik suleriaatsit digitalinngortinneqassapput, suleriaatsimilu allagaatit digitalinngorlugit pissarsiarineqarsinnaassallutik piffissaq sumiinnerlu apeqqutaatinnagit.

Innuttaasunik, suliffeqarfimmi, tusagassiortunik politikerinillu oqartussat kiffartuussinerat uppersarneqarsinnaassaaq. Tamannalu pissutigalugu allaffissornikkut suleriaatsit pitsaanerusumik IT-mit tapersorsorneqassapput.

Ukiuni kingullerni pisortanut akiitsut qaffakkiartuinnarsimapput, kommuninut aamma Namminersorlutik Oqartussanut. Pissutsit attanneqarsinnaanngillat. Aalajangiisuusoq tassaavoq nutaanik akiitsoqalernissap unitsinne-qarnissaa, peqatigisaanillu akiitsutoqqat akilersinneqassallutik.

Akiitsut akilertinniarlugit sulineq suli annertunerusumik digitalinngortinneqassaaq, aaqqissuussinerlu aarlerinartuusinnaasunik tigusaqarsinnaasunngorlugulu aaqqissuunneqassalluni aamma innuttaasunut ilaqutariinnulluunniit akiitsoqalernissaanunut ataasiakkaanut suliniutaasinnaasut tapersorsorsinnaassallugit.

Misissuinermi "Innuttaasut aamma IT"-mi, juli 2013-mi naammassineqartumi innuttaasut pisortanik digitalikkut atassuteqarnissaq ujarporpaat – peqatigisaanillu allakkanik pappiianillu immersugassanik nassiussinerup aningaasat amerlavallaartut atornerqarlutik. Tamanna iliuuseqarfigineqassaaq.

Kikkut tamat oqartussaaqataallutik oqaloqataanerit – kalaallit oqaasiisa nukittunerulernerat – annertunerusumik imminut sullinneq

Suliniutit

Imminut sullinnissamat periusissiaq

Imminut sullinnissamat periusissiap Sullissivik.gl-kkut ineriartortinnissaa pisariaqarpoq. Periarfissaasinnaasut qulaajarneqassapput, iluuseqarnissamullu pilersaarusiortoqarluni.

Innuttaasut suliffeqarfiillu nammineq pillutik paasissutissanik pisortat nalunaarsugaannik isumannaatumik takunnissinnaanermut periarfissaqassapput. Tassani assersuutigalugu pineqarpoq meeqqerivik, akileraartarnermut tunngasut, najugaqarneq peqqinnissarlu pillugit paasissutissat.

Nammineq pillugu paasissutissanut isersinnaaneq aamma paasissutissanut namminersorlutik oqartussanit pigineqartut suliffeqarfiit nalunaarsugaat ilaapput assersuutigalugu imermik, innaallagiamik internettimillu atuineq.

IT-mut tunngasut iluanni pitsaanerumik pisinierneq.

Aalajaatumik IT atorlugu ingerlatsineq suliaqarfiit aammalu iluarsartuussinerit aporfignagit.

Periusissiami sammisaq 3-p ”Pisortat ingerlataqarfii pisariitsut, pitsaasut ataqtigiis-sullu” pitsaaqutissaanik uuttuut:

- Imminut sullinneq anginerusoq
- Suliat ingerlaarneri pitsaasut
- Angalanernut aningaasartuutunik ikillisaaneq
- Pisortanut akiitsut ikinnerusut
- Immersugassat pappialat ikinnerusut
- Allakkat nassiussuunneqartartut ikinnerusut
- IT-qarnerup ingerlanneqarneranut aningaasartuutit ikilineqarneri perusissiap ingerlanerani minnerpaamik 30 %-imik

Naqitatigut kalaallisut oqaatsit ataatsimoorussamik nutserussuteqartut

Kommunit aamma namminersorlutik oqartussat suliffeqarfiillu namminersortut atugassaannik ataatsimoorussamik kalaallisut taaguutunik toqqorsivimmik pilersitsisoqassaaq.

Kalaallit oqaasiinik allattariarsornikkut assigiissaarluni sulineq ingerlateqqinneqassaaq.

Pitsaanerumik aningaasaqarnikkut aqutsineq

Pisortat ataatsimoorussaannik aningaasaqarnikkut aaqqissuussinermik atulersitsisoqassaaq, kommunini aamma Namminersorlutik Oqartussani atasinnaasunik ataqtigiissunillu aalajangiinissanut pitsaasumik tunngaveqarnissamik qulakkeerisusaaq.

Pisortanut akiitsut annikinnerusut

Pisortanut akiitsunik akilersuineq siuarsarniarlugu inatsisitigut teknikkikkullu periarfissanik misissuineq naammassineqassaaq aamma nutaanik akiitsoqalernissaaq pitsaaliorneqarluni.

Akiitsunik akiliisitsiniarnermi digitalinngortitsinerup annertusineqarnissaanut periarfissanik misissuineq naammassineqassaaq.

Pappiliatigut immersugassat allakkatigullu nassiussat ikinnerusut

Innuttaasup pisortanilu allaffissornerup akornanni oqaloqatigiinnermi digitalikkut allakkat, apps-it sms-inillu kiffartuussinerit atorneqarnissaannut periarfissat misissorneqarneri naammassineqassapput. Anguniagaq tassaavoq digitalikkut atassuteqanerup annertusinissaa.

Naalakkersuisut digitaliusut

Kikkut tamat oqartussaaqataallutik oqaloqatigiinnerup inuiaqatigiinni pingaaruteqarpoq, taamaattumillu politikerit piffissaaq sumiinnerlu apeqqutaatinngit allagaatinut isersinnaasariaqarput.

Politikerit sulinerannik allaffissornerullu pisariillsarnissaanut tapersersuisinnaasumik pisariaqar-titsinermik, suleriaatsit qulaajaasumik aaqqiinernilu toqqaanissamat misissuinerit naammassineqassapput.

Sulianik suliarinninnermi videokkut kikkut tamat oqartussaaqataaneranni annertunerusumik oqaloqatigiinneq

Pisortani suliffiit innuttaasunik suliffeqarfinillu oqaloqateqarnermi video atorlugu atassuteqarneq annertunerusumik atorneqassaaq – immikkoortuni sulianik suliaqarnermut siuarsaaffiusinnaalissaaq.

Video atorlugu ataatsimiinneq ilaatigut qaammar-saalluni ataatsimiinnerni, oqaloqatigiilluni ataatsimiinnerni aamma tusarniaalluni ataatsimiinnerni atorneqassaaq.

Elektronikkikkut sulianik allagaatinillu passussineq

Elektronikkikkut sulianik allagaatinillu passussinermut naleqqiullugu Namminersorlutik Oqartussat pisariaqartitaat naammassineqarsimarnersoq pillugu misissuineq naammassineqassaaq. Tassunga atatillugu aaqqissuussinermi aaqqi-ssutaasinnaasunik nalilersuinerup tunuliaqutaasinnaasunik ingerlaatsinik pingaarnernik paasiniaasooqassaaq.

Sammisaq 4

Digitalikkut ilinniartitaaneq piginnaasallu

Kikkut tamarmik ilinniartitaanermik piginnaalersitsisumik aamma inuuneq naallugu ilinniarnis-samut periarfissamik neqeroofigineqassapput. Tamanna atugarissaanermut piomasani tunngaviuvoq digitalinngortitsinerlu qitiussalluni.

Ilinniartitaanermut tunngasuni takorluugaq tassaavoq nunarsuarmi suleqatigiinnermi unammillersinnaanermut innuttaasut tamarmik nalinginnaasumik IT-mi piginnaasaqarnissaat annertuumillu piginnaasatigut kivitsisoqarnissaa.

Inuiaqatigiit ineriartornerannut, siunissami siuariartornermut nalinginnaasumillu atugarissaanermut ilinniartitaaneq pingaarluinnarpoq. Aamma pingaartumik IT siunissami suliasat suliarinissaannut pingaarluinnassalluni.

Ullumikkut ilinniartitaanermut missingersuutit taamaallaat 2 procentii atuartitsinerik IT-p ilaatinneranut atorneqarput. Siunissami sulisinnaasut piginnaasaat, siunissami aqutsisussanik pilersitsinissaq qulakkeerniarlugu aamma inuu-suttut tamarmik aqagussami suliffeqarfinnut patajaatsumik ilinniartitaanerisa qulakkeernissaanut tamanna allanngortinneqassaaq.

Atuartitsineri IT-mik aqqiissutit atorneqarne-risa iluatsinnerini pineqanngilaq atuarfiit qanoq amerlatigisunik pc-eqarnerat imaluunniit IPads-eqarnerat. Pineqarpoq inuit, kattuffiit, perorsaanerit teknikkillu ataatsimoortinnissaat atuartuni ilinniartitsisunilu kajumissuseq ineriartornerlu qulakkeerneqarlutik. Aatsaat taamaaliornikkut ilinniartitaanerit atuartullu ineriartortittuarneqarnerat qulakkeerneqassaaq.

Nunami nunanilu tamalaani misilittakkat takutippaat IT atuartitsineri ilaatinneqalerpat pissutsit pingaarutillit arlallit sillimaffigineqartariaqartut:

- Aqutsisut isigineri
- Aqutsisuni, ilinniartitsisuni atuartunilu piginnaasat
- Suliniutit aqqjissuunneri
- Atuartitsineri suliniutit pitsaassusat
- Atortut attaveqaatillu

Taakku arlaat ataasiinnarluunniit puigoraanni tamarmi annaaneqariaannaavoq.

Aamma tuluttut pikkorinngikkaanni IT-mut tunngasuni angusaqarluartoqarsinnaanngilaq.

Internetimi atuartitsineri atortunik, ilitsersuu-tinik misilittakkanilli paarlaasseqatigiinnermik pissarsiassarpassuarnik nungunneqarpiarsinnaanngitsunik peqarpoq, ullumikkut suliffeqarfinni IT-mut sammisuni amerlanerini sulineriutit pissusissamisoortumik ilaasunik.

Kinguaariit inuusuttut taamaattumik tuluttoornermut pikkunerinnerulissapput, nunarsuarmioqatigiit ilisimasatigut avitse-qatigiinneranni katataassanngikkunik aamma nunani tamalaani suliffeqarfinni kattuffinnilu peqataanisamat ilaasinnaassagunik – Kalaallit Nunatsinni aamma nunani allani.

Inuit tassaapput nunap atortussiassai – taamaattumik ilinniartitaaneq pingaarluinnarpoq!

Suliniutit

Atuartsinermi IT pillugu anguniakkat aalajangersimasut

Malunnaatillimmik piginnaasatigut kivitsinermi pisariaqarpoq IT-mik atuinnermut anguniagassa-qarnissaq – atuarfinni ilinniarfeqarfinnilu ataasiakkaani kiisalu atuaqatigiikkuutaani ataasiakkaani atuartsissutini ataasiakkaani. Atuartsinermi atortunik ineriartortitsinermit anguniagassaqarneq aamma anguniakkat anguneqarnerannik aqutsisuiit pingaartitsineq. Iluaniipportaaq najukkami IT-mut tunngasunik ilinniagaqarnissamat suleqatigiinneq atuarfeqarfiit ilinniarfiillu allat akornanni.

Ineriartorneq pillugu paasissutissat tunngavii pitsaannerusut

Inuusuttut ilinniarnermik ingerlatsinerat pillugu ilisimasat meeqqat inuusuttullu pillugit paasissutissaasivimmi katersorneqassapput, ilinniartitaanikkut neqeroorutit aaqquissuuneri pillugit tunngaviit nukittorsarniarlugit.

Sammisaq 4-p ” Digitalikkut ilinniartitaaneq piginnaasallu ” pitsaaqutissaanik uuttuut:

- IT atorlugu ilinniartitaaneq pillugu anguniakkat
- Tuluit oqaasiinik piginnaasat nukittorsarneqarneri
- Ilinniagaqarnersuutit qinnuteqaatit pappialat ikinnerusut
- Internet atorlugu pikkorissarnerit atuisullu naammagisimaarinninnerat amerlissapput
- Ilinniartitsisut IT atorlugu ilinniartitsinerneq atuisinnaalersillugit ilinniarteqqinneqartassapput
- IT bacheloritut ilinniartitaanermi ilinniartut amerlassusii kiisalu maani nunaqartut naammassigaangamik atorfinittartut procentiat
- 2014-imiit 2016-imut ilinniarfinni saniatigut aningaasartuutaanngitsumik internettikkut ilinniagaqartut marloriaatinngussapput

Internet atorlugu ilinniartitsineq

Piffissaq sumiinnerlu apeqqutaatinngit ilinniarnermut tunngavittut video atorlugu tunngavimmik pilersitsineq. Taamatut ilinniartitsiner-mi sullinneqarsinnaasut assigiinngitsut arlalissuup-put, taamaattumillu piginnaasatigut pisariaqartit-sinerit arlalissuit naammassinnaallugit. Naaralaartitsisoqarfikkut annertunerusumik pisinnaasaqalernerup internettikkullu akit appasin-nerusut piumasaqaataasut inissinneqareerlutik qulakkeerneqarsimanissaat.

Ilinniartitsisut ilinniaqqinnerat – ilinniartitsinermi IKT atorlugu

Ilinniartitsisut IT-mik atugaqarnertik ilinniartitsiner-minni annertusissavaat, atuartut ataasiakkaat killiffii aamma eqqarsaatigalugit aamma ilinniartitaanerup iluani ingerlaarnerni assigiinngitsuni periarfissaasuni.

Suliniutit salliutinneqartut

Misiliilluni suliniutit pingaartumik immikkoortuni pingasuni pisariaqartumik kivitsissapput:

- Ilisimatusarfimmi IT-bacheloritut ilinniartitaanermik pilersitsineq nunani allani universitetit suleqatigalugit.
- Atuarfiit ilinniarfeqarfiillu allat akornanni IT-kkut ilinniartitsineq pillugu sumiiffinni suleqatigiinnernik pilersitsineq.
- Meeqqat atuarfianni angajullernut, ilinniarnertuunngorniarfinnut aamma niuernermit ilinniarfintut siunnersorteqarnermik pilersitsineq.

Internetti bacheloritut ilinniarfittut - IT inuussutissarsiuutigalugu

IT-qarnikkut bacheloritut ilinniarfimmik pilersitsineq ilisimatusarfik aammalu nunani allani universitetit suleqatiginerisigut. Ilinniartitaaneq internettikkut ingerlanneqassaaq, ilinniagaqartullu Kalaallit Nuna-sinni najugaqartuunissaat ilinniarnermi saniatigut najukkaminni praktikkertarinnissaat anguniagaammat.

Pilersinniarneeqarneraniit piviusunngorneranut

Pilersinniakkat qanoq iluaqutissartaqartigineri nuna tamakkerlugu siammarterniarneqassaaq aamma ilinniartitaanermit ineriartortitseqa-taammat.

Ilinniartitaaneq pillugu iserfissaq

Atuartunit atuartsisunillu iserfigineqarsinnaasunik internettikkut ilinniarnermut atuartsinermi atortunut nittartakkamik pilersitsisoqassaaq.

Nittartagaq innuttaasunut piukkunnarsarusuttunut iserfigineqar-sinnaassaaq.

Isernissaq aamma SU pillugu digitalikkut qinnuteqaateqarneq

Ilinniartitaanermik aallartissinnaaneq ajornannginne-russaaq. Inuusutissarsiuutinut iltisarsuineri, SU aamma ilinniartut ineqarfinni inissamat atatillugu atorneq-artartut paasissutissat qinnuteqarnermilu immersu-gassat ilinniagaqarniartunut taakkulu angajoqqaavinut digitalikkut iserfigineqarsinna-alissapput.

Tuluttut oqalussinnaavit?

Tuluttut piginnaasat qanoq nalinginnaasumik nukittorsarneqarinnissaat aamma ilinniartitaanermit tunngasuni IT-mut sammisuni suliniutini allani ilanngunneqarinnissaat pillugu erseqqissunik angunia-qartunik aamma iliuuseqarnissamat pilersaarute-qartumik periusissiamik piareersaasoqassaaq.

Innuttaasunut tapersiineq, ilinniarniarlutik qinnuteqaateqanngitsunut

Periusissiortoqassaaq ersarissunik anguniasassartalinnik aamma pilersaarutertalinnik, qanoq ililluni innuttaasut it-atorlugu pisinnaasaannik oqaloqateqarnissaannut ikiorsiinissamik, aamma digitali inummut nammineq atugassiaq atorlugu.

Sammissaq 5

Peqqissuunissaq tamatsinnut

Innuttaasut tamarmik, sumiluunniit najugaqarluarunik, peqqinnissakkut qaffasissumik sullinneqarsinnaassapput, timikkut aamma tarnikkut peqqissuuneq qaffassarlugu.

Peqqinnissaqarfik aningaasaqarnikkut tatisimaneqarpoq, tatisimanninnerlu taanna siunissami annertunerulissalluni, utoqqaat amerlanerulerlutik peqqinnissaqarfimmi sullissinernut piumasaqarneq annertusiartorluni taamaalillunilu peqqinnissakkut sullissinernut aningaasartuutit qaffakkiartorlutik.

Peqqinnissakkut sullissinernut akeqanngitsumik naligimillu pissarsinnaanermut sulii akissaqartoqassappat peqqinnissakkut kiffartuussinerup pisariillisarnissaa pisariaqarpoq, katsorsaanerup pitsaassusaa aamma napparsimmavimmik ingerlatsineq eqqarsaatigalugit, tassanilu digitalinngortitsineq pingaarluinnartuusinnaalluni.

Peqqinnissakkut atortorissaarutitigut aaqiinerit qulakkiissavaat peqqinnissaqarfiup nunami, inuit katitigaanerisigut atassuteqarnikkullu unaminartut qaangersinnaagai aamma peqqinnissakkut suliatigut qaffasissumik pitsaassusilimmik immikkullu ilisimasaqartunik innuttaasunik neqerooruteqarnissaq sumi najugaqarneq apeqquataatinngalu.

Tunggavigisat pingaernerpaat ilaat tassaavoq peqqinnissakkut nalunaarsukkanut attuumassuteqartunut kikkut tamarmik isersinnaanerat. Siullermillu ataatsimoorussamik elektronikkikkut napparsimasut pillugit allattuiffiup nuna tamakkerlugu atulersinnissaa pisariaqarluni.

Elektronikkikkut napparsimasut pillugit allattuiffik EPJ tamakkiisumik pissarsiffiginiarlugu peqqinnissakkut ingerlataqarfiup immikkoortuini assigiinngitsuni ullumikut aqqissuussinernit immikkoortunersut paasisutissat ilanngunneqarsinnaassapput, soorlu aamma paasisutissanik isornartunik nunani allaniit tiguisinnaasoqarluni nassiussisoqarsinnaassasoq. Tamanna malitassanik akuerineqarsimasunik imaluunniit nunani tamalaani malitassanik atorineqartunik eqqortitsinissamut akuersinissamillu aamma piumasaqaateqarpoq.

Telemedicinip immikkoortua siulleq – Pipaluk - nuna tamakkerlu atorineqalerpoq maannakkullu immikkut sammissaqarfimmi arlalinniit peqqinnissakkut sullissinernut amerlanerusunut pissusissamisoortumik tunniussisoqarsinnaalerluni.

Tamanna pisinnaavoq telemedicinikkut atortorissarutit arlallit aamma video atorlugu atassuteqaatit annertunerusut atorneri iluaqutigalugit.

Taamatut allilerineq pisortat ingerlataqarfiinut ataatsimoorussamik video atorlugu toqqammavik pillugu suliummut atatillugu tamarmut isigineqassaaq.

Namineq peqqinnissakkut paasisutissanut aamma katsorsartinnissaq pitsaaliuinerlu pillugit paasisutissanut kiisalu e-doktorimut, piffissamik inniminniinernut assigisaannullu imminut kiffartuussinernut sukkaasumik ajornanngitsumillu isersinnaanerannut innuttaasut qulakkeeruneqassapput.

*Innuttaasoq qitiutillugu
sumiluunniit najugaqaraluaanni*

Suliniutit

Napparsimanerup ingerlanerani pitsaanerumik paasisimasarqarneq

Peqqinnissaqarfiup elektronik atorlugu innuttaasunut allattugaaleqarfia (EPJ) 2017-inimiik ataqatigiissumik nakorsartinnermik allattugaatai ikorfartorneqassapput, taamaasilluni nakorsartinnermi isumannaallisaaneq nukittorsarneqassalluni taamaasillutalu periutsinik eqaallisaassaagut sutigit tamatigit atorluaanerulersinnaaneq anguniarlugu peqqinnissaqarfiup iluani.

Elektronik atorlugu nakorsartittunut allattuiffik (EPJ) peqqinnissaqarfimmi tamakkiisumik atorneqalissaag.

Periusissiami sammisaq 5-ip "Peqqinnis-saq tamatsinnut" pitsaaqutissaanik uuttuut

- Atornerluinerup iluani katsorsartinnermi annerusumik naammassinnittoqarsinnaalernissaa
- Allaffissornikkut pisariillisaaneq
- Napparsimasut Nuummiittarnerat sivikillisinneqassaaq
- Oqarasuaatikku nakorsartarfimmullu saaffiginninnerit ikinnerulissapput
- Kukkusumik katsorsaanerit ikinnerulissapput
- Katsorsaaneq pisariillisarneqassaaq

Telemedicin atorluarnerulerneqarnissaa

Telemedicin atorluarneruneratigit innuttaasut isumannaatsumik sullinneqarsinnaapput tassami nakorsartup periarfissarilissammagu allatut isigalugu nakorsiarneq aamma immikkut ilisimasalinnut nakorsiarneq. Anguniakkat ilagilluinnarpaat oqaloqatigiinnerit aamma nakorsartitsinerit video-kkut periarfissat atorlugit pisinnaanissaat soorlulu nakorsaanerit soorlu imigassamut, psykiatri iluani naliliinerit il.il

Napparsimasut pillugit paasissutissat pitsaanerusut

Peqqinnissakkat paasissutissanik paarlaasse-qatigiittarneq assigiissarneqassaaq, taamaalilluni napparsimasoq pillugu paasissutissat nalunaarsor-neqarsimasut napparsimasoq Danmarkimut Islandimulluunniit nuunneqarpat malinnaasin-naallutik.

Peqqinnissakkat paasissutissanik paarlaasseqati-giittarneq assigiissarneqassaaq, taamaalilluni napparsimasoq pillugu paasissutissat nalunaarsor-neqarsimasut napparsimasoq Danmarkimut Islandimulluunniit nuunneqarpat malinnaasin-naallutik.

Peqqinnissakkut allaffissorneq pisariitsoq

Pigaartut pilersaarusironeqartarnerinut tunngasumik suleriaaseq aamma akissasiaqartitsisarnikkut ingerlariaatsip qanoq pisariillisarneqarsinnaanera misissuiffiqeqqissaarneqassaaq.

Sammissaq 6

Nutaaliorneq aningaasaliinerillu

Suliffeqarfiit aallarnisaasullu misigippata oqartus-sanik, sullitanik, peqatigisinnaasanik sulisunillu oqaloqateqarnissaq sapernartoq, aamma inuussutissarsionermit periarfissat inatsisillu pillugit ilisimasanik nassaarnissamik ajornartorsiupeqarunik – taava allami pilersitsinissartik ujtartussavaat.

Nutaaliorneq, siuariartorneq, suliffiit aamma nunat allamiut aningaasaliineri annertuumik atorfissaqartinneqarput.

Pisariaqartitsineq taanna aningaasalersorniarlugu kalaallit nunallu allamiut suliffeqarfiit paasisstissanik pisariaqartitaminnik ajornanngitsumik nassaarnissaat pinaartinneqassaaq. Tamanna assersuutigalugu kalaallit suliffeqarfii taakkulu nunani allani peqatigisaat ukiuni qaninnerni ilimagineqarsinnaasuni aningaasaliinerni arajutsisaqannginnissaat peqataanissaallu qulakkeerniarlugu pisortat neqeroorutaat pillugit paasisstissanut atuuppoq.

Pisortani suliffinnut oqaloqateqarnissaq suliffeqarfinnut ajornannginnerulissaaq aamma suliffeqarnermut pissutsit, akileraartarnermut pissutsit, avatangiisit pillugit inatsisit inatsisillu allat, qinnuteqaatinut, ilanngunnermut, nalunaaruteqarnissamut immersugassanut ilaalu ilanngullugit pillugit paasisstissat nassaarnissaat ajornannginnerulerluni.

Pisortat niueqatigigaanni akiligassaliornissaq piffissarlu eqqorlugu aningaasat tigusissaat ajornannginnerulissaaq.

Atorfiit inuttaqanngitsut kalaallinit sulisinnaasunit annertunerusumik inuttalerneqartassapput, taanna nunatsinniippat, atorfiit qinnuteqartullu pillugit alaatsinaannerup pilersinneratigut.

Kiisalu suliani annertuuni nunat allamiut aningaasaliisartussat piumasaqaatit atuuttut pillugit oqartussanik attuumassuteqartunik ajornannginnerusumik oqaloqateqarsinnaassallutik, aamma nunami attaveqarfiit allisarneri pillugit suut pilersaarutaanersut periarfissat atuutereersut pillugit.

Siunertaq pingaarneq tassaavoq attaveqaatit, suliniummut annertuumut atatillugu pilersinneqartussat, kalaallit nunaanni attaveqaatinut tamarmiusunut ilanngullugit eqqarsaatiginissaat, taamaalluni aningaasaliissutit ataavartumik iluanaaruteqarfigineri qulakkeerneqassammat.

Kisianni aamma suliffeqarfiit mikisut nutaallu atorfissaqartinneqarput.

Internetti annertunerusoq pitsaaneruserlu kiisalu digitalinngortitsineq annertunerusoq inuusuttut aallarnisaasartut amerlanernik periarfissaqalersissavaat. Kisianni tamakku suli naammangillat. Suliaqarsinnaanermut piumassuseq piginnaasarlu nammineq takkunneq ajorput.

Ilinniartitaanerit, inuussutissarsiortut ingerlataqarfiillu allat akornanni suliniutinik nutaanik atorfissaqartitsisoqarpoq, aallarnissaasartunik iluatsitsisunik amerlanernik pilersitsisoqassappat.

*Siuariartornermut apeqqutaapput piginnaasaqarluartut
pisinnaasut aamma inuussutissarsionermit atukkat iluanaarnartut*

Suliniutit

Inuussutissarsiortut nittartagaq isertarfiat

Inuussutissarsiortut nittartagaq isertarfiat ilaatigut pisortat neqeroorutaannut, paasissutissanut inatsisinullu attuumassuteqartunut, qinnuteqarnermi immersugassanut kiisalu pisortanut oqartussanut nalunaarnernut nalunaarusiornernullu ajornanngitsumik isertarfiussaaq.

Isertarfik aamma nunani allani suliffeqarfinnut saaffiginnissaaq aamma suliffeqarneq, akileraartarnermut pissutsit, avatangiisit pillugit inatsisinik assigisaanillu tuluttut paasissutissanik imaqassalluni.

Periusissiami sammisaq 6-p "Nutaaliorneq aningaasaliinerillu" pitsaaqutissaanik uuttuut

- Suliffeqarfiit nutaat amerlissapput
- Neqeroorutit imminut akilersinnaanerusut
- Kalaallit ilinniagartuut amerlanerusut suliffinni
- Pilersinniakkat angisuut amerlanerusut
- Akiligassiisutit pappialat ikinnerusut
- Akiliisinnaajunnaartut ikinnerusut

Suliniutinut annertuunut paasissutissat

Inuussutissarsiortut nittartagaq isertarfiata ilaatut nunani allaneersunut aningaasaliisartunut paasissutissaasivimmik pilersitsisoqassaaq, tassani piumasaqaatit suut atuunnersut pillugit oqartussanik attuumassuteqartunik oqaloqateqarsinnaallutik, aamma nunami attaveqaatit allilernissaannut suut periarfissaanersut pillugit oqaloqateqarsinnaalissagamik.

Paasissutissat nunai attaveqaatinut tunngasuussapput, tassunga ilanngullugit nalunaarasuartaatit aaqqissugaanerat, umiarsualiviit, innaallagamik pilersuineq, kuuffiit, avatangiisinut illersuineri suliniuit ilaalu ilanngullugit.

Atorfiit pillugit nittartagaq ataatsimoorusaaq

Pisortat ingerlataqarfiit inuussutissarsiortuniillu allagarsiussanik atorfiit pillugit nittartagaq ataatsimoorusaaq pilersinneqassaaq. Tamatuma kalaallit sulisinnaasut aamma suliffeqarfinni nuttarsinnaaneq qulakkiissavaa. Qinnuteqartut aamma CV-tik onlinekkut ilanngussinnaavaat.

Akiligassat allagartaat

Digitalikkut akiligassiineq Namminersorlutik Oqartussanut pilersuisunut atugassanngorlugu atulersinneqassaaq. Taamatut sullissinermi iluanaarutit arlaliupput, ilaatigut sukkaneruumik pitsaassutsimillu qulakkeerisumik akiliinerit ingerlanneqartarlutik. Pisortat assaannarmik suleriaatsit arlallit sipaarsinnaavaat. Suliffeqarfinnut tamanna sipaarfiusinnaavoq allaffissornikkut akileeqquseqqinnerit il.il. atorunnaarsinnerisigut, taamaattumillu allaffeqarfimmit qullersaq peqataatinnagu nioqutissaq akilersinnaallugu.

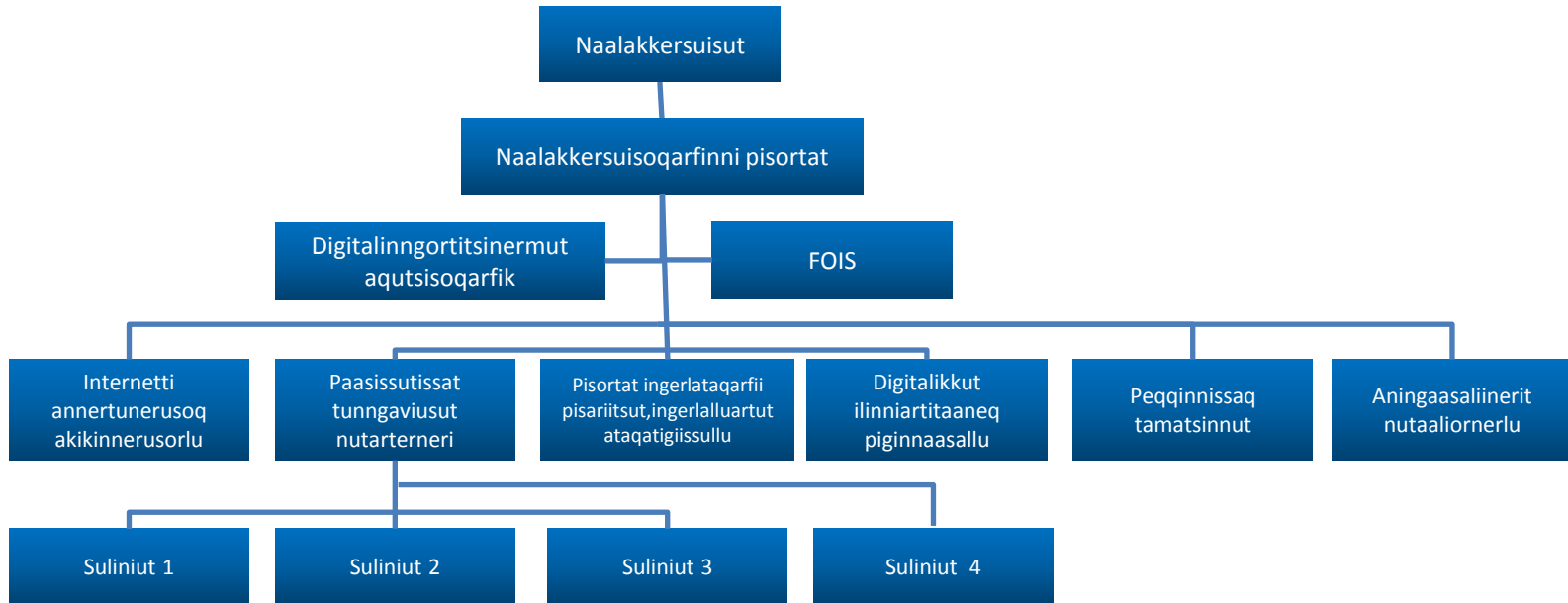
Aallarnisaasartut periusissiaq

Periusissiaq oqaasertalersorneqassaaq aalajangersimasunik anguniagalerlugu, aallarnisaartunut siuarsaasinnaasoq, IT-p iluani periarfissat immikkut isiginiarneqarlutik.

Periusissiaq inuussutissarsiortut, suliatigut peqatigiiffiit, ilinniarteqarfiit aamma ingerlataqarfiit allat akornanni suleqatigiinnikkut ineriartortinneqassaaq.

Sukangasuumik aqutsisoqartariaqarpoq

Digitalinngortitsinermi periusissiap iluanaaruteqarfigineqarnissaa qulakkeerniarlugu pisortatigut ataatsimoorussamik ataqatigiissaarisooq 2015-imi, pisortat IT pillugu aqutsisoqatigiivi, "FOIS" paasissutissiartaullunilu ataqatigiissaarisuusoq, ataatsimoorussamik pisortatigoortut oqartussat akimorlugit digitaliserinngortitsinermit IT-milu suliniutit pillugit kattuffiit sinnerlugit aalajan-giisinaanermut piginnaatippai.

Naalakkersuisoqarfinni pisortat pilersaarutit pillugit ataatsimiisitaliarsuaq aamma pilersinniakkat (business cases) nutaat akuerisarpaat, tassanilu Namminersorlutik Oqartussat iluanaarutininik pisartuuvoq aamma FOIS taama inissisimavoq pisortat sinnerlugit suliniutaannut.

Digitalinngortitsinermit Aqutsisoqarfik naalakkersuisoqarfinni pisortanut F.O.I.S.-mullu saqqummiussisoqartinnagu pilersaarummik allagaatit pitsaassusaat qulakkiissavaat. Digitalinngortitsinernulli Aqutsisoqarfik siunnersuisutuinnag inissisimavoq. Aqutsisoqarfilli pilersinniakkamik unititsisinaanngilaq.

Digitalinngortitsinermit Aqutsisoqarfik nunatsinneersuvoq digitaliserigassanut pilersaarutininut ingerlaavartumik akisusaasoq, aqutsisoq iluarsisaartorlu.

Aqutsisoqarfik pilersinneqarpoq ataqatigiissaarinissaaq aamma aaqqissuussaannermi oqartussat akimorlugit suleqatigiinnissaaq anguniarlugu.

Pilersaarut akuerineqarpat pilersaarummi piginnittoq pilersaarummut tamakkiisumik akisussaalertarpoq. Pilersaarutit ukiup affakkaatumik Digitalinngortitsinermit Aqutsisoqarfimmu nalunaarusiortasapput, periusissiaq pillugu killiffik pillugu ataatsimoorumik FOIS-imut, Naalakkersuisunut aamma Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamut nalunaarusiortoqarnissaa siunertaralugu.

Suliniutinik ulluinnarni aqutsineq Ataatsimoorussamik Pisortat Pilersaarutininut Najoqqutaat malillugu pisassaaq, aamma naalakkersuisoqarfinni pisortat FOIS-lu pilersaarutit naamassinera pillugu nalunaarusiaq ataatsimoorussamik sakkussatut maleruagassaaq malillugu akuerisussaallugu.

Pingaarnersiuneq ilisimasanillu avitseqatigiinneq

Pilersaarutit uku pingaarnertinne- qassapput

- Pilersaarutit peqqinnissamut iluaqutaanerusat
- Pilersaarutit innuttaasunut inuussutissarsiutinillu ingerlataqartunut pitsaasumik tunniussa qarfiunerusussat
- Pilersaarutit kommunini Namminersortullu Oqartussani pitsanngorsaanerumut iluaqutaanerpaasussat
- Pilersaarutit innuttaasunut inuussutissarsiutinillu ingerlataqartunut toqqaannartumik toqqaannganngikkaluartumillu kinguneqarluarnerusussat
- Pilersaarutit aningaasalersueqataaffigineqartut
- Pilersaarutaasinnaasut (assersuutigalugu attaveqaatit piorsarneqarnerat aamma tunngaviumik paasissutissat pillugit)
- Pilersaarutit annikitsut (iluatsilluarsinnaappata)

Naalakkersuisoqarfinni pisortanit oqartussaaffigineqartunik Digitalinngortitsinerumut immikkoortitani 10 mio. kr.-it immikkoortinneqar-simapput. Pilersaarut pillugu suliakkiissut tunngav-igalugu misissuinerumut aamma pilersaarutip tamarmiusup nassuiarneqarnera tunngavigalugu pilersaarummut tamarmut pilersaarutit aningaasanik qinnuteqarsinnaapput.

Pilersaarutininik naalakkersuisoqarfinni pisortat pingaarnersiunerat pilersaarutip tamarmiusup nassuiarneqarnera sunniutini anguniakkanik immikkuullarissunik uuttoorneqarsinnaasunillu imaqarnerisut tunngavigalugu annerusumik pisarpoq.

Pingaarnersiunerimi piumasaqaatit allat kipparissumi saamerlermiittumi takuneqarsinnaapput.

Aallartinneq

Ilisimasanik avitseqatigiinneq misilittakkanillu paarlaasseqatigiinneq eqqarsaatigalugu Digitalinngortitsinerumut Aqutsisoqarfiup neqerorutigaa erseqqinnerusumik isumaqatigiissuteqarnikkut pilersaarusiortut peqatigalugit aallartitsinermik aqqissuussisoqassasoq – suliakkiissutip suliarineqarnissaa imaluunniit pilersaarutip tamarsiusup naalakkersuisoqarfinni pisortani nassuiarneqarnissaa sioqqullugu.

Pilersaarutit naammassineqarpata pilersaarutit naammassineqarneri pillugit nalunaarusiaq tunniunneqassaaq, pilersaarutip ingerlanerani misilittakkat anguneqartut katersorneqarlutik.

Naammassinerimi nalunaarusiaq kiisalu suliakkiissut aamma pilersaarutip tamarmiusup nassuiarneqarnera ilisimasanik pingaarutilinnik imaqarpoq, pilersaarutinit allanit iluaqutigineqarsinnaasut.

Digitalinngortitsinerumut Aqutsisoqarfik taamaatumik pilersaarutit pillugit nittartakkut allagaatit taakku pilersaarutinit allanit kissaatigineqarpat pissarsiarineqarsinnaaneranut aamma periarfissaqartitserusuppoq.

Digitalinngortitsinerumut Aqutsisoqarfik nalinginnaasumik maleruagassanik, periusinik sakkusanillu ineriartortitsisarpoq taakkulu digitalinngortitsinerimi suliniuteqarnermi atorneqarsinnaalersittarlugit soorlu pilersitsiniarnermi- aamma isertarfinnut sakkussianik.